

**הבטחת רבינו,
מי שישתדל
בהדפסת
ספריו יהיה
לו המזכיר
למליץ**

הארי החי פנינים נפלאים מתורתו של המהרא"ל צינץ

הגאון הפיאריה לייב צינץ זי"ע מפלאצק
גיליון שנ"ח, פרשת תרומה תשפ"ו

מכון לחוצאה חרשה ומפוארת
של ספרי מהרא"ל צינץ זי"ע

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 08-8648989
פקס: 08-8648686
tzintz@tzintz.org

ירויח וכמה יפסיד בשנה זו.
כך מסופר בגמרא על אחייניו של רבי יוחנן בן זכאי, שהוא חלם עליהם
במוצאי יום הכיפורים כי יפסידו בשנה זו שבע מאות דינרים. כל אותה
שנה היה נוטל מהם כסף לצדקה. לסוף השנה נשארו שבעה עשר
זהובים שלא נטל, ואכן בערב יום הכיפורים של השנה הבאה באו שלוחי
המלך וקנסום בשבעה עשר זהובים.
נמצא שאת שירוויח האדם או יפסיד במשך השנה - כבר נגזר עליו,
השאלה רק למה יזכה לתת.
וההבדל בין הנותן צדקה מרצון לבין זה שנוטלים ממנו בעל כרחו הוא:
א. שהנותן צדקה מרצון, הוא הנותן מתי שירצה, ולא לוקחים ממנו בכח
ועלולים אף להכותו ומבלי לחכות עד שיתן.
ב. זה שלוקחים ממנו בעל כרחו, אינו יודע כמה לוקחים ממנו, והוא
מבוהל כולו שלא ישאירו אצלו מאומה.
ג. בעוד שהנותן צדקה זוכה להתברך בזכות נתינתו, הרי שזה שלוקחים
ממנו בעל כרחו למס המלך ושאר נזקים, אין לו ברכה בממונו. לכן הזהיר
התנא כי ראוי לתת בשמחה.

סיפורי התורה מתלבשים לפי המאורע

**כָּל אֲשֶׁר אֵינִי מֵרָאֶה אוֹתָךְ אֶת תְּבִנִית הַמֶּשְׁכָּן וְאֶת תְּבִנִית כָּל כְּלָיו וְכֵן
תַּעֲשֶׂה (כ"ה, ט).**
ידוע שהתורה היא חמדה גנוזה שהייתה קיימת אלפיים שנה
קודם שנברא העולם (ב"ר ח, ב). והנה, סיפורי התורה מתלבשים כפי
המאורעות; שאילו לא היו חוטאים בעגל וכדומה, לא הייתה התורה
חסרה חלילה, אלא שהייתה מתלבשת בעניין אחר כפי המאורע הראוי.
ובזה אפשר לפרש גם כן את הכתוב: "וַעֲשֵׂה לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנִיתִי בְּתוֹכָם, כָּל
אֲשֶׁר אֵינִי מֵרָאֶה אוֹתָךְ אֶת תְּבִנִית הַמֶּשְׁכָּן וְאֶת תְּבִנִית כָּל כְּלָיו וְכֵן תַּעֲשֵׂה".
שכן בהגיע זמן עשיית המשכן, נתלבשו אותיות התורה בצירופים אלו.
וזהו שאמר הקדוש ברוך הוא למשה: "כֹּל אֲשֶׁר אֵינִי מֵרָאֶה אוֹתָךְ" - כפי
שנתלבשו כעת אותיות התורה בצירופים הללו, "וכן תעשה" גם אתם בפועל.
מלא העומר - פרשת תצוה

כשאדם נותן צדקה - ימצא ברכה ושפע יותר ממה שנתן
**דָּבָר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ תִּקְחוּ
אֶת תְּרוּמָתִי (כ"ה, ב).**

נראה כי כל מה שאדם נותן לצדקה, עתיד הוא למצוא בו ברכה ושפע
הגדולים בהרבה מכפי שנתן; ולפיכך ראוי לייחס לנתינה זו לשון "לקיחה".
שכן, לא יצדק לומר לשון "נתינה" כאשר אדם נותן פרוטה והקדוש ברוך
הוא מברכו בתמורה בשפע טובה מרובה ללא שיעור.
ובזה יובנו דברי דוד המלך בעת התנדבותו למקדש (דברי הימים א'
כט, ה): "וְיָמִי מִתְנַדֵּב לְמִלְאוֹת יְדֹ הַיּוֹם לָהּ"; וכוונתו היא שאל יחשוב
אדם כי הוא מחסר מממונו בעת הנתינה, אלא להיפך - שעל ידי כך
יתווסף לו שפע רב. וזהו שאמר "וְיָמִי מִתְנַדֵּב" שהריהו כבא "לְמִלְאוֹת
יְדֹ" - כלומר, לקבל טובה ושפע מאתו יתברך.
עוד יש לפרש בזה על פי דברי חז"ל (נדרים כב, א) שהנודר כאילו בנה
במה, שכן נאמר "טוֹב אֲשֶׁר לֹא תִדָּר" (קהלת ה, ד); והטעם הוא שבמה
שאדם נודר, היצר מתגבר עליו ביותר להעבירו על דעתו. והנה, על הלל
הזקן אמרו (שם ט, ב; פסחים סו, ב) שלא מעל אדם בעולתו, שכן היה
מקדישה ומקריבה מיד כשהיא בידו. נמצא, שגם בנדבת צדקה - אם לוקח
את הממון ומנדבו מיד בעודו בידו ונותנו לצדקה, הרי זה שפיר ומשובח.
וייתכן שזוהו הרמז בפסוק "וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה": לא שיקראו "שם" (של
קדושה) על התרומה עוד בטרם הפרישה, אלא בתחילה "וַיִּקְחוּ" -
שיפרישו בפועל את הנדבה מממונם, ורק לאחר מכן "לִי" - שיקדישוה
לשמי. בכך לא יקדימו את הנדר למעשה, ולא יהיה מקום לחשש
שיתקפם יצרם וימנעם מהנתינה.

קומץ המנחה - דרוש לפרשת שקלים

לתת צדקה בשמחה ובטוב לבב

מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי (כ"ה, ב).
שִׁנִּינוּ בַּמִּסְכָּת אֲבוֹת (פ"ג, מ"ז) תֵּן לוֹ מִשְׁלוֹ שֵׁאתָ וּשְׁלַח שְׁלוֹ.
התנא מזהיר את האדם, כי מן הראוי שיתן צדקה בשמחה ובטוב לבב,
כי אם לא הרי בין כך ובין כך הכל של ה' יתברך, וכבר נגזר עליו כמה

פניני דרוש

אור ארץ ישראל במדבר

"מקדש" (ולא רק משכן), לפי שמקום המקדש ממש היה עמהם במדבר.
אולם, בעשייה בפועל, גם הכלים מכוונים כנגד כלי המקדש העליון.
לכן נאמר "ועשו לי מקדש" - שתשרה במשכן קדושת המקדש; אך זאת
יש לדעת: בבחינת המקום המקודש עצמו לא היה כוח בידם "לעשות"
דבר (שהרי קדושתו מצד עצמו היא), אך בכלים הייתה העשייה בידם
ממש. וזהו שנאמר: "כָּל אֲשֶׁר אֵינִי מֵרָאֶה אוֹתָךְ" בהר - "אֶת תְּבִנִית
הַמֶּשְׁכָּן וְאֶת תְּבִנִית כָּל כְּלָיו וְכֵן תַּעֲשֵׂה"; היינו שאת התבנית והכלים עשו
בפועל, אך "מקום המקדש" אינו בבחינת עשייה בידי אדם.

מלא העומר - פרשת פקודי

וַעֲשֵׂה לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנִיתִי בְּתוֹכָם (כ"ה, ח).

ידוע כי משכן של מטה מכוון כנגד משכן של מעלה. אמנם, המקום
המכוון באמת הוא בהר המוריה, שעליו נאמר אצל יעקב אבינו (בראשית
כח, יז): "זֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם" - שפגע בו הר המוריה (חולין צא, ב; ב"ר סט,
ז) ושם הוא המכוון האמיתי.

והנה, בזהר (ח"ב קמ, ב) איתא שאוירה של ארץ ישראל ליווה את
בני ישראל במדבר (ועיין בספר הפרדס להרמ"ק שער כה פ"ב, ובהגדת
"ברכת השיר" בסוף פיסקת "אשר גאלנו"). ומכיוון שאויר ארץ ישראל
היה עמהם במדבר, הרי שגם אוויר המקדש היה עמהם. בזה יש לפרש
את הכתוב: "וַעֲשֵׂה לִי מִקְדָּשׁ וְשִׁכְנִיתִי בְּתוֹכָם" - שהשתמש הכתוב בלשון

חדש!

ניתן לשמוע בכל שבוע דבר תורה מרבנו המהרא"ל צינץ על פרשת השבוע,

מפי המשפיע הרה"ג הרב ברוך שוורץ שליט"א 08-8648989 שלוחה 5
מרבני המכון ומו"ץ באוצר הפוסקים

נפלאות המהרא"ל צינץ

מסירות נפשו של הגה"צ רבי נפתלי וויערשאווער - החפץ חיים של ווארשא להדפסת ספרי רבינו המהרא"ל צינץ זצ"ל

קומץ המנחה, שיורי קומץ המנחה וחידושי מהרא"ל. רבי נפתלי לא הסתפק בכך, אלא עודד רבים להשתתף במלאכה, בהבטיחו כי בכך ייושעו מצרותיהם.

הסוחר מביאליסטוק והמשפט הרוסי

סיפור אחד מני רבים מעיד על כוחה של הסגולה: בשנת תר"ן הגיע אל רבי נפתלי סוחר מפורסם מביאליסטוק, ר' דוד יצחק פינקלשטיין. הסוחר עמד בפני משפט קשה ברוסיה על רכוש עצום בסך מאתיים אלף רובל. הוא תרם סכום נכבד להדפסת הספר "מעייני החכמה" על מסכת בבא מציעא, אך כאשר ביקש רבי נפתלי תוספת קטנה של מאה ושלושים רובל להשלמת ההדפסה - סירב הסוחר, בחשבו כי תרם דיו.

זמן קצר לאחר מכן, הגיע מכתב בהול מהסוחר ואליהו מצורף הסכום החסר. במכתבו כתב כי בדרכו אירעה לו תקלה קשה, והוא תולה זאת בסירובו להוסיף את הסכום הקטן להדפסה. הוא ביקש מרבי נפתלי להתפלל עבורו על קברו של המהרא"ל צינץ בורשה, ואכן, תוך זמן קצר יצא משפטו לזכות בניצחון גמור.

חתימת החיים: "השתדל להוציא ספרי המהרא"ל"

על חשיבותו העצומה של מפעל זה בעיני רבי נפתלי, ניתן ללמוד מנוסח מצבתו. לבקשתו, לא נחרתו עליה שבחים על גאונותו, צדקותו או מלחמותיו למען הדת בפולין ובארץ ישראל. הפרט היחיד שנחקק הוא: "השתדל לשם שמים להוציא לאור ספרי הגאון הקדוש ר' ליבוש חריף זצלה"ה...". זה היה עיקר חייו - להחיות את תורת המהרא"ל צינץ למען הכלל.

נכדו, הגאון רבי אברהם בנימין זילברברג מפיטסבורג, המשיך בדרך זו והוציא ספרים רבים נוספים, כשהוא מתעד בהקדמותיהם עובדות מדהימות על משפחות שראו ישועות ונפלאות בזכות הסייע להפצת תורת הגאון זצ"ל.

המשך בגיליון הבא א"ה

בין הגאונים הצדיקים שהאירו את שמי פולין התורנית במאה הקודמת, נודע שמו של הגאון החסיד, חסידא ופרישא, רבי חיים יעקב נפתלי זילברברג זצ"ל. רבי נפתלי, שכהן כרבה של וירשוב ולאחר מכן כמו"צ בורשה, נודע בפי כל בכינוי "רבי נפתלי וירשוב". צדקותו המופלגת יצאה לשם ולתהילה, עד שהיו שכינותו "החפץ חיים של ורשה". בכל מקום אליו הגיע - אם בערי ליטא, שם התיידד עם גדולי התורה, ואם בארץ הקודש, שם נישא שמו בהערצה בפי גדולי ירושלים - הוקרה דמותו כסמל של קדושה ופרישות. רבי נפתלי ראה מטרה עילאית וקדושה בהוצאה לאור של ספרי הגאון האדיר רבי אריה ליב צינץ אב"ד פלאצק זצ"ל (המכונה "רבי ליבוש חריף"). הוא הפך למוציא לאור הראשי של ספריו, וזאת מתוך הכרה בסגולה הנפלאה הטמונה בהדפסתם.

הנס שהוליד מפעל חיים

הסיפור שעורר את רבי נפתלי לעסוק בספרי המהרא"ל צינץ החל בשנת תר"א. באותה שנה חלה במחלת ריאות קשה רבי זושא קלעפיש זצ"ל (אחיו של הגאון רבי שמואל זנוויל מורשה). לאחר שהרופאים כבר נואשו מחייו, החליט רבי זושא לקיים את הסגולה הידועה של המהרא"ל צינץ; הוא הדפיס את הספר "שמחת יום טוב" על מסכת ביצה, ובזכות כך התרפא לגמרי ואף זכה לימי שיבה.

לימים, כשנשא רבי נפתלי לאישה את בת אחיו של רבי זושא והתוודע לנס זה, חיפש בעליית הגג של חותנו ומצא שם כתבים ידועים ונדירים של המהרא"ל צינץ. מאז, הקדיש רבי נפתלי את חייו להענקתם ולהפצתם בישראל. בשנים מאוחרות יותר סייע בעדו נכדו, הגאון רבי אברהם בנימין זילברברג זצ"ל (אב"ד פיטסבורג), שהמשיך במפעל זה גם לאחר פטירת זקנו, על פי צוואתו.

רשימת הספרים שהוציא רבי נפתלי לאור ארוכה ומפוארת, ובהם: מעייני החכמה, מקור חיים - מגן האלף, שו"ת משיבת נפש, יעלת חן, ברכת השיר, טיב קידושין, טיב חליצה, גט מקושר, גרש ירחים,

פניני ישועות

הוסרו המניעות לנסיעה לאומן...

72 ש"ח למכון הוצאת ספרי המהרא"ל צינץ, מתוך תפילה ותקווה שזכותו הגדולה של הצדיק תעמוד לו לרכך את ההתנגדות. מה שאירע לאחר מכן, היה בבחינת פלא שקשה להסבירו במונחים רציונליים:

לא חלפו ימים רבים, למעשה - כבר למחרת בבוקר, התחולל השינוי. ללא שום שיחה נוספת ביניהם, ללא שום ניסיון שכנוע נוסף מצידו, ניגשה אליו אשתו ואמרה לו ביוזמתה המלאה: "חשבתי על זה שוב הלילה, ואני מסכימה שתיסע. סע לשלום ותתפלל עלינו".

האברך עמד נפעם מול המהפך הפתאומי והמהיר. הוא ראה בחוש כיצד פועלת זכות הצדקה בתוך חדרי הלב, וכיצד היא מסוגלת להפוך התנגדות נחרצת להסכמה מלאה, בתוך פחות מ-24 שעות.

הכיסופים הגדולים לנסוע לאומן ולהשתטח על ציון הצדיק בימי ראש השנה, בערו בליבו של האברך זה זמן רב. אולם כגודל הרצון, כך היה גודל המניעה. בתוך ביתו פנימה, המציאות נראתה אחרת לגמרי: רעייתו התנגדה לנסיעה באופן נחרץ.

לא היה מדובר בהתלבטות קלה, אלא בסירוב מוחלט. השיחות בנושא נקלעו למבוי סתום, כשהמסר היה ברור וחד משמעי: "בשום פנים ואופן לא". כל הניסיונות להסביר את חשיבות הנסיעה עבורו או לבקש את רשותה נתקלו בחומה בצורה. האברך הבין שלחץ או ייכוחים לא יועילו כאן, וכי בדרך הטבע, השנה הוא נשאר בארץ.

ברגע של אמת, כשהבין שאין בידו לשנות את דעתה של רעייתו בכוח הדיבור, החליט לפעול במישור הרוחני. הוא קיבל על עצמו "קבלה" מעשית: הוא הבטיח לחתום על הוראת קבע חודשית בסך

ניתן להזמין חינוך את ספרי רבנו לבתי מדרש וישיבות

08-864-89-89

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום
צוואתו של הגאון זי"ע ולזכות בהבטחתו